PATVIRTINTA
Krekenavos lopšelio-darželio „Sigutė“
direktoriaus 2017 m. gegužės 24 d.
įsakymu Nr. V-19

SMURTO PREVENCIJOS ĮGYVENDINIMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Smurto prevencijos įgyvendinimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato prevencijos priemonių sistemą saugios nuo smurto ir patyčių (įskaitant ir patyčias kibernetinėje erdvėje) aplinkos kūrimui Panevėžio r. Krekenavos lopšelyje-darželyje „Sigutė“ (toliau – lopšelis-darželis).

2. Prevencija Apraše suprantama kaip priemonės ir būdai, kuriais siekiama užkirsti kelią socialinės rizikos veiksniams atsirasti arba jų įtakai sumažinti, stiprinti apsauginius veiksnius. Prevencija yra nuolatinis, cikliškas (ne baigtinis) procesas, apimantis esamų arba potencialiai galimų problemų identifikavimą, tinkamų priemonių joms spręsti parinkimą ir vykdymą, poveikio į(si)vertinimą ir tolesnių veiksmų planavimą.

3. Prevencijos tikslas – sukurti saugią, vaiko asmenybės augimui, brandai ir ugdymuisi palankią aplinką lopšelyje-darželyje, kurioje vaikai jaučiasi gerbiami, priimti, saugūs, jų nuomonė ir siūlymai yra išklausomi ir vertinami. Psichologinė vaikų savijauta ir saugumas lopšelyje-darželyje susijęs su emocine vaikų, lopšelio-darželio darbuotojų, tėvų (toliau – lopšelio-darželio bendruomenės nariai) gerove, jų tarpusavio santykiais.

4. Prevencijos priemonės, nukreiptos į visus lopšelio-darželio vaikus, padeda išvengti problemų (pvz., patyčių ar kitokio smurto) atsiradimo ir mažinti egzistuojančių problemų mastą. Tiems vaikams, kuriems visam lopšeliui-darželiui taikomos prevencijos priemonės yra nepaveikios ir jų nepakanka, taikomos papildomos prevencijos priemonės ar (ir) programos, teikiama švietimo pagalba.

5. Intervencija Apraše suprantama kaip lopšelio-darželio direktoriaus, direktoriaus pavaduotojo ugdymui, pedagogų, švietimo pagalbos specialistų ir kitų lopšelio-darželio darbuotojų (toliau – lopšelio-darželio darbuotojai) koordinuoti veiksmai, nukreipti į smurto ir patyčių stabdymą, taip pat – švietimo pagalbos priemonių visuma.

6. Apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme, Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatyme.

II . SMURTO IR PATYČIŲ PREVENCIJOS IR INTERVENCIJOS VYKDYMO TVARKA

7. Saugios aplinkos lopšelyje-darželyje kūrimas apima glaudžiai tarpusavyje susijusius, integraliai veikiančius komponentus: lopšelio-darželio veiklą ir valdymą, socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymą, pozityvaus lopšelio-darželio mikroklimato kūrimą, vaikų pozityvių vertybių formavimą ir tėvų (globėjų, rūpintojų) (toliau – tėvai) įtraukimą / įsitraukimą.

8. Lopšelio-darželio veikla ir valdymas:

8.1. atsakomybė: lopšelio-darželio direktorius atsako už Aprašo įgyvendinimą lopšelyje-darželyje, sveiką, saugią, užkertančią kelią bet kokioms smurto apraiškoms ir žalingiems įpročiams aplinką. Saugios ir palankios vaikams aplinkos kūrimu rūpinasi lopšelio-darželio vaiko gerovės komisija;

8.2. vertybės: lopšelis-darželis puoselėja pozityvias vertybes ir bendruomeniškumą (mandagumą, paslaugumą, rūpinimąsi kitais, pagarbą, pasitikėjimą, solidarumą, lygiateisiškumą ir kt.), kurias atitinka visų lopšelio-darželio darbuotojų elgesys ir veikla;

8.3. elgesio normos: lopšelyje-darželyje susitariama dėl elgesio taisyklių (normų), kuriose aiškiai reglamentuojamas tiek pozityvus / laukiamas, tiek neleistinas / nepageidaujamas vaikų

elgesys, numatomi vaikų skatinimo, motyvavimo už pozityvų elgesį priemonės ir būdai, jie yra žinomi ir suprantami visiems lopšelio-darželio bendruomenės nariams, jais vadovaujasi kiekvienas lopšelio-darželio darbuotojas, siekdamas atpažinti ir pastiprinti pozityvų vaikų elgesį;

8.4. pareigybių aprašai: lopšelio-darželio darbuotojų pareigybių aprašuose numatyta atsakomybė už emociškai saugios ugdymo(si) aplinkos lopšelyje-darželyje puoselėjimą, reagavimą į smurtą ir patyčias pagal lopšelio-darželio nustatytą tvarką;

8.5. reagavimo į smurtą ir patyčias lopšelyje-darželyje tvarka: lopšelio-darželio direktorius įsakymu patvirtina smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo lopšelyje tvarką, kurioje:

8.5.1. įtvirtinama, kad visi lopšelio-darželio darbuotojai reaguoja į smurtą ir patyčias nepriklausomai nuo smurto ir patyčių formos, turinio, lyties, amžiaus, socialinio statuso, religinės ar tautinės priklausomybės ar kitų asmens ypatybių;

8.5.2. apie smurtą ir patyčias lopšelio-darželio bendruomenės nariai tą pačią dieną žodžiu arba raštu praneša lopšelio-darželio vaiko gerovės komisijai arba lopšelio-darželio direktoriui;

8.5.3. lopšelio-darželio darbuotojas, įtaręs ar pastebėjęs smurtą ar patyčias tarp vaikų užkerta kelią šiems veiksmams – vaikus izoliuoja nuo vienas kito, žodžiu sudrausmina;

8.5.4. lopšelio-darželio direktorius, gavęs pranešimą, kad lopšelio-darželio darbuotojas patiria smurtą ar patyčias ar pats smurtauja ar tyčiojasi, kviečia tuos asmenis pokalbiui asmeniškai arba svarstoma vaiko gerovės komisijos posėdyje;

8.5.5. smurto ir patyčių atvejus lopšelyje-darželyje registruoja lopšelio-darželio vaiko gerovės komisija dėl patyčių dinamikos analizės ir atitinkamų prevencijos ir intervencijos priemonių planavimo;

8.5.6. priskiriama švietimo pagalbos ar kitos reikalingos pagalbos (pvz., policijos, medicininės pagalbos iškvietimas) priemones smurtą ar patyčias patyrusiems ar smurtavusiems dalyviams, stebėtojams (vaikams), tėvams;

8.6. su lopšelio-darželio nustatyta smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos tvarka pasirašytinai supažindinami visi lopšelio-darželio bendruomenės nariai;

8.7. lopšelis-darželis, vykdydamas veiklas, orientuotas į smurto ir patyčių prevenciją, bendradarbiauja su vaikų tėvais, vietos bendruomene, savivaldybėse esančiomis įstaigomis ar organizacijomis, kitais suinteresuotais asmenimis.

9. Socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymas:

9.1. nuoseklus ir reguliarus vaikų socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymas: nuosekliai ir reguliariai ugdomi vaikų savęs pažinimo, empatijos, problemų ir konfliktų sprendimo, pykčio valdymo, streso įveikos, bendravimo ir bendradarbiavimo ir kiti socialiniai įgūdžiai;

9.2. vaikų socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymas gali būti vykdomas:

9.2.1. integruojant į dalyko(-ų) ugdymo turinį;

9.2.2. įgyvendinant prevencines programas;

9.2.3. integruojant į neformaliojo vaikų švietimo veiklas, organizuojant prasmingas, bendruomeniškumą, savanorystę, pilietiškumą, saviraiškų dalyvavimą skatinančias veiklas;

9.2.4. kitu lopšelio-darželio pasirinktu būdu;

9.3. lopšelio-darželio pedagoginių darbuotojų profesinė kompetencija: pedagoginiai darbuotojai ne rečiau kaip kartą per ketverius metus tobulina kvalifikaciją vaikų socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymo srityje, taip pat tobulina asmenines socialines ir emocines kompetencijas.

10. Pozityvaus lopšelio-darželio mikroklimato kūrimas:

10.1. lopšelio-darželio bendruomenės narių santykiai: lopšelyje-darželyje kuriama ugdymo(si) aplinka, palanki asmenybės ūgčiai, kuriami pozityvūs, tarpusavio pagarba, parama ir pasitikėjimu, bendromis vertybėmis grįsti santykiai, puoselėjamos vaikų stiprybės ir galios, skatinami ir stiprinami bendrumo, tapatumo ir priklausymo lopšelio-darželio bendruomenei jausmai;

10.2. nenutrūkstamas procesas: pozityvaus lopšelio-darželio mikroklimato kūrimas ir puoselėjimas yra nenutrūkstamas, ciklišKas procesas, susidedantis iš nuoseklių penkių etapų:

10.2.1. esamos situacijos įvertinimo: lopšelio-darželio vaiko gerovės komisija, vadovaudamasi lopšelio-darželio veiklos kokybei įsivertinti ir tobulinti skirtais instrumentais ar kitais pasirinktais būdais (apklausa, stebėjimu, pokalbiais ar kt.), reguliariai renka informaciją apie ugdymo(si) aplinkos saugumą, lopšelio-darželio bendruomenės narių tarpusavio santykius ir identifikuoja aktualias problemas;

10.2.2. lopšelio-darželio bendruomenės narių sąmoningumo didinimo ir įsitraukimo: pozityvaus lopšelio-darželio mikroklimato kūrimu ir pozityvių vertybių puoselėjimu rūpinasi lopšelio-darželio direktorius, lopšelio-darželio vaiko gerovės komisija, į šį procesą įsitraukia visi lopšelio-darželio bendruomenės nariai, sprendimų ieškoma kartu diskutuojant ir tariantis;

10.2.3. tinkamų prevencijos ir intervencijos priemonių (taip pat ir prevencinių programų įgyvendinimo) mikroklimatui gerinti planavimo: numatomos prevencijos ir intervencijos priemonės (toliau – Priemonės), siekiant spręsti identifikuotas problemas, mažinti su jomis susijusius rizikos veiksnius ir didinti apsauginių veiksnių įtaką;

10.2.4. Priemonių įgyvendinimo: lopšelio-darželio darbuotojai pagal pasiskirstytas atsakomybes įgyvendina numatytas Priemones. Priemonių įgyvendinimą koordinuoja lopšelio-darželio direktoriaus paskirtas lopšelio-darželio darbuotojas;

10.2.5. Priemonių veiksmingumo vertinimo: analizuojami pasiekti rezultatai, sėkmės veiksniai ir trukdžiai, numatomos galimybės tobulinti Priemones.

11. Vaikų pozityvių vertybių formavimas:

11.1. vaikų dalyvavimas gerinant lopšelio-darželio ugdymo(si) aplinką: vaikai aktyviai dalyvauja kuriant pozityvų lopšelio-darželio mikroklimatą, jų nuomonė ir idėjos yra išklausomos ir vertinamos, skatinamas bendruomeniškumas, vaikų saviraiškus dalyvavimas prasmingose veiklose;

11.2. dalyvavimas vietos bendruomenės veikloje: sudaromos galimybės ir skatinamas vaikų socialinių ir emocinių kompetencijų taikymas ir įtvirtinimas įvairiuose gyvenimo kontekstuose (pvz., dalyvavimas pilietinėje, socialinėje ir kitoje bendruomeninėje veikloje ir kt.).

12. Tėvų įtraukimas / įsitraukimas:

12.1. tėvų aktyvumo skatinimas: skatinamas tėvų dalyvavimas kuriant saugią ugdymo(si) aplinką lopšelyje-darželyje, įtraukiant juos į Priemonių planavimą ir įgyvendinimą, kitas veiklas, atstovavimą lopšeliui-darželiui vietos bendruomenėje;

12.2. tėvų konsultavimas, informavimas: vykdomas tėvų konsultavimas ir informavimas patyčių ir smurto prevencijos, saugios aplinkos lopšelyje-darželyje kūrimo klausimais.

_____

SVARSTYTA
Krekenavos lopšelio-darželio „Sigutė“
mokytojų tarybos 2017 m. gegužės 19 d. posėdžio protokolas Nr. TM - 3

PRITARTA
Krekenavos lopšelio-darželio „Sigutė“
tarybos 2017 m. gegužės 24 d. posėdžio protokolas Nr. T-2